

บทความการจัดการความรู้

เรื่อง เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลของหมอลำสมชายอินอุ้นโชติสำหรับคนรุ่นใหม่

ชื่อ – นามสกุล ผู้นำเสนอ นายชยพล เพียรชนะและคณะ

หน่วยงาน วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

การจัดการความรู้ ด้านนักศึกษา

E – Mail address 2406chayapol@gmail.com

บทสรุปผู้บริหาร

คำนำ

การจัดการความรู้ เป็นการจัดการเพื่อให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา ได้รับความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่วางเป้าหมายไว้ คือ เป็นศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ ที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ คณะผู้จัดทำจึงจัดทำองค์ความรู้ด้านนักศึกษา เรื่อง เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลในกลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ้นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่

การจัดการความรู้ด้านนักศึกษา เรื่อง เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลในกลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ้นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ เป็นการรวบรวมเทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลในกลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ้นโชติ แบ่งออกได้ 3 เทคนิค คือ 1.เทคนิคการใช้เสียง 2.เทคนิคการจำกลอนลำ และ 3.เทคนิคการแต่งเสียงลำให้ไพเราะ ซึ่งองค์ความรู้ต่างๆ ที่ได้จากการจัดการความรู้ในครั้งนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่สนใจศึกษาด้านหมอลำ หากนำไปใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนและฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เรียน นอกจากนี้ยังเป็นการอนุรักษ์ สืบทอด สืบสานภูมิปัญญาของไทยให้คงอยู่ต่อไปอีกด้วย

วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ดขอขอบคุณ คณะครู อาจารย์ และบุคลากรของวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ที่ให้ความร่วมมือ จนการดำเนินงานเสร็จสิ้น ตามระยะเวลาที่กำหนด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดการความรู้ เรื่องเทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลในกลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ้นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ จะเป็นฐานองค์ความรู้หลักในการพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ

เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลของหมอลำสมชายอินอุ้นโชติสำหรับคนรุ่นใหม่

บทนำ

การจัดการความรู้โดยทั่วไป หมายถึง การรวบรวมองค์ความรู้ที่กระจัดกระจายในบุคคลหรือเอกสารขององค์กรมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และนำมาพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น กิจกรรมที่สำคัญที่สุดคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการค้นหาหรือกลุ่มคนที่ประสบความสำเร็จในเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยนำเรื่องราวความสำเร็จของแต่ละบุคคล บันทึกเป็นประเด็นความรู้ และสังเคราะห์เป็น “แก่นความรู้” (Core Competence) เพื่อนำไปพัฒนาด้านวิชาการและการบริหารในหน่วยงานของตนต่อไป

องค์ความรู้เป็นกระบวนการ (Process) ที่ดำเนินการร่วมกันโดยผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงานย่อยขององค์กร เพื่อสร้างและใช้ความรู้ในการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นกว่าเดิม รูปแบบการจัดการองค์ความรู้โดยปกติจะถูกจัดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรและประสงค์ที่จะได้ผลลัพธ์เฉพาะด้าน เช่น เพื่อแบ่งปันภูมิปัญญา, เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน, เพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน, หรือเพื่อเพิ่มระดับนวัตกรรมให้สูงขึ้น

วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถาบันการศึกษาที่มีพันธกิจ ในการจัดการศึกษาด้านนาฏศิลป์ ดุริยางค์ศิลป์ และคีตศิลป์ ระดับพื้นฐานวิชาชีพถึงวิชาชีพชั้นสูง สร้างงานวิจัย งานสร้างสรรค์ นวัตกรรม ที่เป็นองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมอย่างมีคุณค่าแก่สังคม บริการวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม การอนุรักษ์ พัฒนา สืบสาน และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม โดยมีความมุ่งมั่นที่จะให้วิทยาลัยเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านนาฏศิลป์ ดุริยางค์ศิลป์ และคีตศิลป์ที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

จากพันธกิจและความมุ่งมั่นที่จะให้วิทยาลัย ฯ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านนาฏศิลป์ ดุริยางค์ศิลป์ และคีตศิลป์ที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับท้องถิ่นและระดับชาติทำให้บุคลากรของวิทยาลัย ฯ ในกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการที่จะพัฒนาวิทยาลัย ฯ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้โดยใช้วิธีการของตนเองพัฒนางาน พัฒนาองค์กรโดยวิธีการที่หลากหลายและแตกต่างกัน วิธีการต่าง ๆ นี้เอง เป็นความรู้ความสามารถที่แฝงอยู่ในตัวบุคคลซึ่งมีความสำคัญยิ่ง

วิทยาลัยได้เห็นความสำคัญขององค์ความรู้ดังกล่าวจึงได้ดำเนินการจัดการความรู้เรื่อง การจัดการความรู้ ด้านนักศึกษา เรื่อง “เรื่อง เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลฯกลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ้นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ เพื่อนำมาพัฒนาวิทยาลัยให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตามพันธกิจที่ตั้งไว้

วิธีการดำเนินงาน

1. การค้นหาความรู้(Knowledge Identification)

วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด มอบหมายให้บุคลากรของวิทยาลัย นายชยพล เพียรชนะ เป็น คณะ KM Team เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการการจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์จัดขึ้นเมื่อวันที่ 21-22 ธันวาคม 2562 เพื่อร่วมกำหนดการบ่งชี้ความรู้และประเด็นความรู้ที่จำเป็น

ในการเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อบ่งชี้ความรู้และประเด็นความรู้ที่จำเป็นนั้น คณะ KM Team วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ได้กำหนดประเด็นความรู้ที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยในด้านการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างงานวิจัย งานสร้างสรรค์นวัตกรรม องค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศมาเป็นตัวกำหนดประเด็นความรู้ และเป้าหมาย ในการจัดการความรู้ด้าน นักศึกษารู้เรื่อง “เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลในกลอนไหว้ของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ” เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาการเรียนเทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลในกลอนไหว้ของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ นำมาถ่ายทอดสู่ชุมชน จากการกำหนดประเด็นความรู้คณะ KM Team โดยมีคำสั่งวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ๘๗ /๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ประกอบด้วยบุคลากรและนักศึกษารวม 11 คนดังนี้

-คณะกรรมการจัดการความรู้ ด้านการจัดการความรู้ด้านนักศึกษา เรื่อง “เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลในกลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่” ประกอบด้วย

๑. นายชยพล เพียรชนะ	ประธานกรรมการ
๒. ว่าที่ร้อยพูนพิงศ์ พาหา	รองประธานกรรมการ
๓. นายพงศ์ธร พันธุ์ผาด	กรรมการ
๔. นายชาญชล พรหมจันทร์	กรรมการ
๕. นายแรมโบ้ บุตรเพชร	กรรมการ
๖. นายชยากร ประทุมชัย	กรรมการ
๗. นายชัยวัฒน์ พระสุพันธ์	กรรมการ
๘. นายวนศิลป์ เสี่ยงหวาน	กรรมการ
๙. นายสิวะ นครพันธ์	กรรมการ
๑๐. จีรารวรรณ โลหะมาศ	กรรมการ
๑๑. นายจिरพงษ์ สารีสุข	กรรมการ และเลขานุการ

-แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงประชุมคณะกรรมการเพื่อจัดทำ Knowledge Mapping นำส่งแผนเสนอต่อสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (ประชุมทางออนไลน์)

-ประชุมคณะทำงาน เพื่อระบุมุมมองที่จำเป็นในการศึกษาเกี่ยวเทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลากลอน ไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ ซึ่งในที่ประชุมได้สรุปองค์ความรู้ที่คาดว่าจะได้จากการดำเนินการตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดได้ 2 ประเด็นคือ 1.ประวัตินผลงานและเกียรติประวัติของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ และ 2. เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลากลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ

2. การสร้างและแสวงหาความรู้(Knowledge Creation Acquisition)

ในการสร้างและแสวงหาความรู้ คณะ KM Team ได้ดำเนินการทำกิจกรรมไว้ 2 กิจกรรมดังนี้

2.1.สนทนากลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยมีขั้นตอนดังนี้ ประสานการประชุมในการดำเนินการสนทนากลุ่มในประเด็นในการสืบค้นองค์ความรู้ด้าน ประวัตินผลงานและเกียรติประวัติของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ และด้านเทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลากลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ โดยที่ประชุมได้สรุปมอบหมายหน้าออกสืบค้นองค์ความรู้ดังนี้

-การสืบค้นองค์ความรู้ด้าน1ศึกษาประวัตินผลงานและเกียรติประวัติของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ และ

2.ศึกษา“เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลากลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ

-ที่ประชุมมอบหมายให้ อาจารย์พุมพิงษ์ พาหา และนักศึกษาประกอบด้วย นายชาญชล พรหมจันทร์ นายแรมโบ๊ บุตรเพชร และนายชยาวกร ประทุมชัย ดำเนินการการสืบค้นเก็บข้อมูลองค์ความรู้ด้าน ประวัตินผลงานและเกียรติประวัติของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ

-ที่ประชุมมอบหมายให้อาจารย์ชยพล เพียรชนะ อาจารย์พงษ์รณ ผันผาดและนักศึกษา ประกอบด้วย นายชัยวัฒน์ พระสุพันธ์ นายวนศิลป์ เสียงหวาน นายสิวะ นครพันธ์ นางสาวจิราวรรณ โลหะมาศ และนายจิรพงษ์ สารีสุข ดำเนินการสืบค้นเก็บข้อมูลองค์ความรู้ด้านเทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลากลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ เพื่อนำมาจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสร้างสื่อ และนวัตกรรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านนักศึกษาเรื่อง”เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลากลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่”

2.2.เรียนรู้จากประสบการณ์โดยลงภาคสนาม

คณะ KM Team ที่ได้รับมอบหมายในการสืบค้นเก็บข้อมูลองค์ความรู้ด้าน.ประวัตินผลงานและเกียรติประวัติของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ และ 2. เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลากลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ ออกเก็บข้อมูลภาคสนาม โดย ลงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับ เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลากลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติสำหรับคนรุ่นใหม่ จากหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ และ สืบค้นสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับหลักการ ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการอนุรักษ์ สืบสาน เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลากลอนไหว้ครู เช่น อินเทอร์เน็ต ตำรา ฯลฯ

2.3 คณะ KM Team อาจารย์พุดผิงษ์ พาหา และนักศึกษาประกอบด้วย นายชาญชล พรหมจันทร์ นายแรมโบ้ บุตรเพชร และนายชยากร ประทุมชัย ดำเนินการการสืบค้นเก็บข้อมูลองค์ความรู้ด้าน ประวัติผลงานและเกียรติประวัติของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ ได้ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน และผลงานเกียรติภูมิของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ และคณะ KM Team อาจารย์ชยพล เพียรชนะ อาจารย์พงษ์รณ ผันผาดและนักศึกษา ประกอบด้วย นายชัยวัฒน์ พระสุพันธ์ นายวนศิลป์ เสียงหวาน นายสิวะ นครพันธ์ นางสาวจิราวรรณ โลหะมาศ และนายจิรพงษ์ สารีสุข ดำเนินการสืบค้นเก็บข้อมูลองค์ความรู้ด้านเทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลากลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ ได้ องค์ความรู้เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลในกลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย ดังนี้ ได้เทคนิคการใช้เสียงในการลำทางสั้น ได้หลักวิธีจากกลอนลำ และได้วิธีการแต่งเสียงลำให้มีความไพเราะน่าฟัง เพื่อมาวิเคราะห์ จัดการความรู้ด้านนักศึกษาในเรื่อง “เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลากลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ต่อไป

2.4 นำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและการจัดเสวนาที่ได้บันทึกในรูปแบบวีดิโอและบันทึกเสียงไว้มาเรียบเรียง และเขียนออกมาเป็นความเรียงจัดเนื้อหาให้เป็นหมวดหมู่ เขียนรายงานตามประเด็นหัวข้อที่กำหนด

3. การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ(Knowledge Organization)

นำความรู้ที่ได้รับจากการสนทนามาจัดหมวดหมู่ การประชุมนำความรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ได้ตรวจสอบความถูกต้องและตามหมวดหมู่ .การประชุมเพื่อจัดระบบความรู้และยืนยันความรู้ในการจำแนกตามประเภท คณะ KM Team นำข้อมูลองค์ความรู้ด้านประวัติผลงานและเกียรติประวัติของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ และเทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลากลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย มาวิเคราะห์ เพื่อจัดการความรู้ให้เป็นระบบดังนี้

1.ด้านประวัติผลงานและเกียรติประวัติของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ ได้ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน และผลงานเกียรติภูมิของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ

2.เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลากลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ ได้องค์ความรู้เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลในกลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย ดังนี้ ได้เทคนิคการใช้เสียงในการลำทางสั้น ได้หลักวิธีจากกลอนลำ และได้วิธีการแต่งเสียงลำให้มีความไพเราะน่าฟัง

ในการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ คณะ KM Team ได้นำความรู้ที่ได้จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์และจากการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต ในขั้นตอนการสร้างและแสวงหาความรู้ในแต่ละครั้งมาจัดให้เป็นหมวดหมู่จำนวน 3 ครั้ง คือวันที่ 24 มิถุนายน 2563 30 มิถุนายน 2563 และวันที่ 8 กรกฎาคม 2563

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้(Knowledge Codification and Refinement)

1) จัดทำสรุปลงค์ความรู้ที่ได้จากการ

สนทนาเฉพาะวิทยาลัย เพื่อวิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงองค์ความรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการเรียบเรียงข้อมูลที่ได้ สื่อนวัตกรรมที่เรียนรู้และเข้าใจง่าย

2) คณะ KM Team ได้นำความรู้ที่จัดหมวดหมู่มาปรับปรุงภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่ายมีการตรวจสอบโดย นำเอกสารที่ปรับปรุงภาษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว มาให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีความรู้ในด้านหมอลำ ตรวจสอบว่า ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ ว่าสามารถอ่านเข้าใจง่ายหรือไม่ แล้วนำมาแก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้ง

5. การเข้าถึงความรู้(Knowledge Access) :

- เผยแพร่เว็บไซต์
- การจัดทำเผยแพร่แนวทาง Youtube

คณะ KM Team จัดทำเอกสารรูปเล่ม จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนหรือผู้ที่มีความสนใจด้าน“เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลฯกลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ ไปใช้ในการฝึกหัด จัดพิมพ์เผยแพร่ทางเว็บไซต์ผู้ที่สนใจมาศึกษา“เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลฯกลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing)

--แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทาง facebook คณะ KM Team เผยแพร่ทาง facebook เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีข้อสงสัย ได้ซักถามโต้ตอบกันโดยคณะกรรมการการตอบข้อสงสัย

7. การเรียนรู้(Learning)

การนำความรู้ไปใช้ในการกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษารายวิชาการทักษะดนตรีพื้นบ้าน 1 ทักษะดนตรีพื้นบ้าน 2 และในรายวิชาทฤษฎีดนตรีพื้นบ้าน

คณะ KM Team คอยติดตามประเมินผล การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา“เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลฯกลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่

จากการดำเนินการตามแผนการจัดการความรู้เรื่องการจัดการ “เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลฯกลอนไหว้ครูของหมอลำจำปี อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ คณะ KM Team ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ได้ลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์หมอลำจำปี อินอุ่นโชติ ประชาชนชาวบ้านที่มีความรู้ด้านหมอลำ โดยการลงพื้นที่ทั้งหมดจำนวน 1 ครั้งคือ ในวันที่ 14 มิถุนายน 2563 ซึ่งสามารถรวบรวมชีประวัติ ผลงาน และเทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลฯกลอนไหว้ครูของหมอลำจำปี อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ ได้ดังนี้

สรุป

จากการดำเนินการตามแผนการจัดการความรู้เรื่องการจัดการ “เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลกลอน ไหว้ครูของหมอลำจำปี อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ คณะ KM Team ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ได้ลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์หมอลำจำปี อินอุ่นโชติ ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ด้านหมอลำ โดยการลงพื้นที่ทั้งหมดจำนวน 1 ครั้ง คือ 14 มิถุนายน 2563 ซึ่งสามารถรวบรวมชีประวัติ ผลงาน และเทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลกลอน ไหว้ครูของหมอลำจำปี อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ สรุปได้ดังนี้

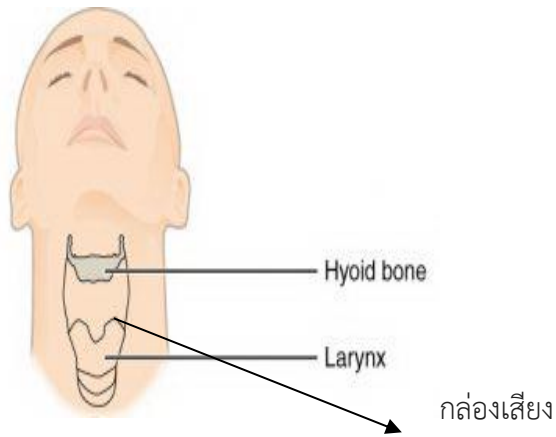
1.ประวัติ ผลงาน และเกียรติคุณ หมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ

ภาพประกอบที่1

หมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ

หมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ เกิดเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๙๐ ที่อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จากการศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการขับร้องหมอลำเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีบิดาเป็นหมอลำ ทำให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจตั้งแต่เยาว์วัย และเริ่มเรียนหมอลำกลอนกับบิดาตอนอายุ ๗ ปี ต่อมาได้เดินทางไปศึกษาและเรียนหมอลำเรื่องต่อกลอนกับคณะ “สมศรีรุ่งเรืองศิลป์” ที่จังหวัดมหาสารคาม เมื่ออายุ ๑๖-๑๘ ปี ได้เรียนหมอลำสินไช(สังข์ศิลป์ชัย) หรือที่ชาวบ้านเรียก “หมอลำกกาชาขาว” ควบคู่ไปกับการเรียนลำเรื่องต่อกลอน ทำนองภาพสินธุ์ ได้รับบทบาทการแสดงเป็นพระเอกสังกัดคณะ “ยอดมงกุฎเพชร” ที่ตนเองเป็นผู้ก่อตั้ง และต่อมาได้ย้ายมาเป็นพระเอกที่คณะ “ขวัญจักรวาล” พอมีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่รู้จักมากขึ้น จึงได้เดินทางไปลำกับ “หมอลำสมาน หงษา” ที่จังหวัดอุบลราชธานีและได้เดินทางไปลำที่ นครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตย

ภาพประกอบที่ 2 กล่องเสียง

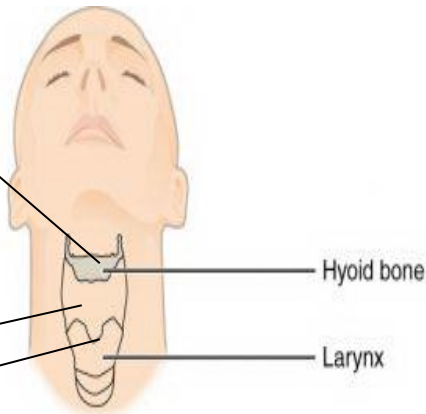
ที่ของภาพ <https://dict.drkrok.com/larynx/>

ในการลำโพงเสียงมีคุณภาพ ต้องเอาเนื้อกลอนลำต้นลงไปกล่องเสียงซึ่งในกล่องเสียงจะสามารถทำให้เกิดเสียง 3 ระดับเสียง คือ ระดับเสียงต่ำ ระดับเสียงกลาง และระดับเสียงสูง ซึ่งการลำโพงจะเริ่มต้นด้วยการโอ อ่องค์ประกอบเสียงในการโอประกอบด้วย ระดับเสียงต่ำ จะเป็นเสียง โอ กับ เอ้าะ ระดับเสียงกลาง จะเป็นเสียง โอกับ ออ และระดับเสียงสูง โอ กับ อ้อ ตัวอย่างเสียงสามระดับ

เสียง สูง โอ-อ้อ

เสียงกลาง โอ-ออ

เสียงต่ำ โอ-เอ้าะ

ภาพประกอบที่ 3 กล่องเสียง3ระดับเสียง

ที่ของภาพ <https://dict.drkrok.com/larynx/>

หมายถึงเวลาใช้เสียงลำโพงต้องใช้คู่เสียงในกล่องเสียงในระดับเดียวกันเพื่อให้เสียงมีพลังและเสียงพิเศษที่จะเกิดขึ้นในขณะที่ใช้เสียงในการลำ โดยให้ฝึกใช้เสียงตามตารางภาพข้างล่างนี้ออกเสียงดังซึ่งในขณะที่ออกเสียงโอ ในขั้นตอนดังกล่าวจะมีเสียงพิเศษแทรกออกมาด้วย ทำซ้ำๆหลายๆครั้งจนเสียงมีพลัง

ภาพและตารางประกอบที่ 7 ฝึกพื้นฐาน3สามระดับเสียงต่ำ-ไปหาสูง การ ฝึกพื้นฐาน3สามระดับเสียงต่ำ-ไปหาสูง เป็นการฝึกให้เสียงมีทักษะการเก็บเสียงต่ำ กลาง และสูงในลำคอ หลักวิธีการฝึกเสียง3สามระดับเสียงต่ำ-ไปหาสูง คือหายใจเข้าทางปากให้ลึกๆ แล้ว ออกเสียงโอะ ลงไปในกล่องเสียงหรือในลำคอ (ระดับเสียงต่ำ) หายใจเข้าทางปากให้ลึกๆ แล้ว ออกเสียงโอะ ลงไปในกล่องเสียงลักษณะเปิดเสียงในลำคอ (ระดับเสียงกลาง) และหายใจเข้าทางปากให้ลึกๆ แล้ว ออกเสียงโอะ ลักษณะเปิดเสียงเสียงกึ่งหนึ่งอยู่ในลำคอ และเสียงอีกกึ่งหนึ่งออกมาทางปากอย่างแรง ทำซ้ำๆหลายๆครั้งจนเสียงมีพลัง โดยให้ฝึกการ โอะ ตาม ชุดฝึกตามลัทธิคีวอาร์โค้ดใต้รูปภาพ

สูง	- - - -	- - - -	- - โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -
กลาง	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -
ต่ำ	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -
สูง	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -
กลาง	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -
ต่ำ	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -

ภาพและตารางประกอบที่ 8 ฝึกพื้นฐาน 3ระดับเสียง สูง-ลงต่ำฝึกพื้นฐาน3สามระดับเสียงสูง-ลงต่ำ การฝึกพื้นฐาน3สามระดับเสียงสูง-ลงต่ำ เป็นการฝึกให้เสียงมีทักษะการเปิดเสียงสูง เสียงกลาง และเสียงต่ำปิดเสียงในลำคอ หลักวิธีการฝึกเสียง3สามระดับเสียงสูง-ลงต่ำ คือหายใจเข้าทางปากให้ลึกๆ แล้ว ออกเสียงโอะ ลักษณะเปิดเสียงเสียงกึ่งหนึ่งอยู่ในลำคอ และเสียงอีกกึ่งหนึ่งออกมาทางปากอย่างแรง หายใจเข้าทางปากให้ลึกๆ แล้ว ออกเสียงโอะ ลงไปในกล่องเสียงลักษณะเปิดเสียงในลำคอ (ระดับเสียงกลาง) หายใจเข้าทางปากให้ลึกๆ แล้ว ออกเสียงโอะ ลงไปในกล่องเสียงหรือในลำคอ (ระดับเสียงต่ำ) ทำซ้ำๆหลายๆครั้งจนเสียงมีพลัง โดยให้ฝึกการ โอะ ตาม ชุดฝึกตามลิ่งค์ควอาร์โค้ดใต้รูปภาพ

สูง	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -
กลาง	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -
ต่ำ	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -
สูง	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -
กลาง	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -
ต่ำ	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -

ภาพและตารางประกอบที่ 9 ฝึกพื้นฐาน 2ระดับเสียง กลาง-ต่ำ หายใจเข้าทางปากให้ลึกๆ แล้ว ออกเสียงโอะ ลงไปในกล่องเสียงลักษณะเปิดเสียงในลำคอ (ระดับเสียงกลาง) หายใจเข้าทางปากให้ลึกๆ แล้ว ออกเสียงโอะ ลงไปในกล่องเสียงหรือในลำคอ (ระดับเสียงต่ำ) ทำซ้ำๆหลายๆครั้งจนเสียงมีพลัง โดยให้ฝึกการ โอะ ตาม ชุดฝึกตามลิ่งค์ควอาร์โค้ดใต้รูปภาพ

สูง	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
กลาง	- - - โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -
ต่ำ	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -
สูง	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
กลาง	- - - โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -
ต่ำ	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -	- - - -	- - - -	- - -โอะ	- - - -

ภาพและตารางประกอบที่ 10 ฝึกพื้นฐาน ระดับเสียง สูง โื้อ่ ละนอ หายใจเข้าทางปากให้ลึกๆ แล้ว ออกเสียงโื้อ่ ละนอ ลักษณะเปิดเสียงเสียงกึ่งหนึ่งในลำคอ และเสียงอีกกึ่งหนึ่งออกมาทางปากอย่างแรง ทำซ้ำๆหลายๆครั้งจนเสียงมีพลัง โดยให้ฝึกการ โื้อ่ ตาม ชุดฝึกตามลิ่งค์ควอาร์โค้ดใต้รูปภาพ

สูง	- - - โื้อ่	-ละ-นอ	- - - -	- - - -	- - - โื้อ่	-ละ-นอ	- - - -	- - - -
กลาง	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
ต่ำ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
สูง	- - - โื้อ่	-ละ-นอ	- - - -	- - - -	- - - โื้อ่	-ละ-นอ	- - - -	- - - -
กลาง	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
ต่ำ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ภาพและตารางประกอบที่ 11 ฝึกพื้นฐาน เสียง เอื้อะ ออ และอ้อ เสียงต่ำไปหาเสียงสูง เป็นการฝึกลักษณะปิดการเสียงในลำคอ หายใจเข้าทางปากให้ลึกๆ แล้ว ออกเสียงเอื้อะ ลักษณะปิดเสียงในลำคอ ออกเสียงออลักษณะเปิดเสียงในลำคอ และออกเสียงอ้อ ลักษณะเปิดเสียงออกมาทางปากอย่างแรง ทำซ้ำๆหลายๆครั้งจนเสียงมีพลัง โดยให้ฝึกการ โื้อ่ ตาม ชุดฝึกตามลิ่งค์ควอาร์โค้ดใต้รูปภาพ

สูง	- - - -	- - - อ้อ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - อ้อ	- - - -	- - - -
กลาง	- - - -	- ออ -	- - - ออ	- - - -	- - - -	- ออ -	- - - ออ	- - - -
ต่ำ	- - - เอื้อะ		-เอื้อะ- -	- - - -	- - - เอื้อะ		-เอื้อะ- -	- - - -
สูง	- - - -	- - - อ้อ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - อ้อ	- - - -	- - - -
กลาง	- - - -	- ออ -	- - - ออ	- - - -	- - - -	- ออ -	- - - ออ	- - - -
ต่ำ	- - - เอื้อะ		-เอื้อะ- -	- - - -	- - - เอื้อะ		-เอื้อะ- -	- - - -

ภาพและตารางประกอบที่ 12 ฝึกพื้นฐาน เสียง อ้อ เอ๊ะ ออ เอ๊ะ ออ อ้อ เสียงสูงลงต่ำ เป็นการฝึก ลักษณะปิด และเปิดเสียงในลำคอ หายใจเข้าทางปากให้ลึกๆ แล้ว ออกเสียงเอ๊ะ ลักษณะปิดเสียงในลำคอ ออกเสียงอ้อลักษณะเปิดเสียงในลำคอ และออกเสียงอ้อ ลักษณะเปิดเสียงออกมาทางปากอย่างแรง ทำซ้ำๆ หลายๆครั้งจนเสียงมีพลัง โดยให้ฝึกการ ไอ้ ตาม ชุดฝึกตามลิงค์ควอาร์โค้ดใต้รูปภาพ

สูง	--- อ้อ	- - - -	- - อ้อ-	- - - -	--- อ้อ	- - - -	- - อ้อ-	- - - -
กลาง	- - - -	- ออ - -	- - - ออ	- - - -	- - - -	-ออ - -	- - - ออ	- - - -
ต่ำ	-เอ๊ะ - -	- - - -	-เอ๊ะ - -	- - - -	-เอ๊ะ - -	- - - -	-เอ๊ะ - -	- - - -
สูง	--- อ้อ	- - - -	- - อ้อ-	- - - -	--- อ้อ	- - - -	- - อ้อ-	- - - -
กลาง	- - - -	- ออ - -	- - - ออ	- - - -	- - - -	-ออ - -	- - - ออ	- - - -
ต่ำ	-เอ๊ะ - -	- - - -	-เอ๊ะ - -	- - - -	-เอ๊ะ - -	- - - -	-เอ๊ะ - -	- - - -

2.2เทคนิคการจำกลอนลำ

หมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ ได้อธิบายถึงการลำให้มีคุณภาพต้องจำกลอนลำให้ขึ้นใจ เพราะถ้าจำกลอนลำได้ครึ่งๆกลางๆจะทำให้ขาดความมั่นใจในการลำลีลา ความนวลของเสียง พลังของเสียงจะไม่มีประสิทธิภาพ ฉะนั้นถ้าอยากลำได้ดีเสียงมีคุณภาพต้องแมนในกลอนลำ ต้องท่องให้ขึ้นใจท่องเสียงให้ดังฟังชัด เนื้อหากลอนลำท่องให้เสียงลงในกล่องเสียงดันเสียงให้ลงในกล่องเสียงระดับของเสียงโอ้ จะมีพลังเสียงกระดิ่งเข้ามาสร้างคุณภาพของเสียง และหลักการจำกลอนลำให้จำเป็นหมวดเป็นวรรค เป็นกลุ่มเนื้อหาเดียวกัน และให้จำคำสุดท้ายเพื่อเชื่อมต่อในเนื้อกลอนลำในวรรคต่อไป

2.3เทคนิคการแต่งเสียงให้มีความไพเราะ

หมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ ได้อธิบายว่าการที่จะแต่งเสียงให้เกิดความไพเราะต้องเข้าใจเทคนิคในการใช้เสียง 3 ระดับเสียงในบริเวณกล่องเสียงเป็นอย่างดี และอีกอย่างหนึ่งต้องจำกลอนได้อย่างแม่นยำ จึงจะสามารถแต่งเสียงให้เกิดความไพเราะได้ การแต่งเสียงมี 2 วิธีคือ

1.การดันเสียง หมายถึง การดันให้อยู่ในกล่องเสียงในระดับเสียงโอ้ร้องเสียงดังเบาให้พยายามดันคลื่นเสียงลงไป ในกล่องเสียงตลอดเวลาเพื่อกระตุ้นให้เสียงพิเศษหรือเส้นเสียงได้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ

ในขณะที่ร้องไห้ทางปาก และจังหวะการหายใจให้หายใจช่วงหมดวรรคของกลอนลำถึงหายใจเข้า การหายใจทางปากจะเป็นการเพิ่มพลังให้ปอดขยายเมื่อปอดขยายพลังเสียงธรรมชาติในตัวเราจะออกมาเต็มที่

2. การเน้นเสียง หมายถึง การเน้นเสียงหนักในคำสัมผัสของกลอนลำซึ่งเน้นเสียงในลำคอ ให้มีพลังหรือดึงเสียงให้สูงอย่างมีพลัง

สรุป ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ในขั้นตอน การเรียนรู้(Learning) ซึ่งคณะ KM Team ได้นำความรู้ไปใช้ในการกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษารายวิชาการทักษะดนตรีพื้นบ้าน 1 ทักษะดนตรีพื้นบ้าน 2 และในรายวิชาทฤษฎีดนตรีพื้นบ้าน และ คณะ KM Team คอยติดตามประเมินผล การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา“เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลกลอนไหว้ครูของหมอลำสมชาย อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ แล้วนั้น อีกนัยหนึ่งทางคณะ KM Team จะทำแผนเสนอผู้บริหารเพื่อเปิดหลักสูตรระยะสั้นด้าน เทคนิคการลำทางสั้นทำนองอุบลกลอนไหว้ครูของหมอลำจำปี อินอุ่นโชติ สำหรับคนรุ่นใหม่ เพื่อเปิดสอนบุคคลภายนอกที่สนใจมาเรียนเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ดต่อไป